

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı

Sayı : 51859319-010.06.02-E.8965

05.06.2020

Konu : Yolcu uçaklarının yolcu kabininde kargo taşınması hk.

GENELGE
UOD-2020/2G (Rev.03)

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 - Bu Genelge, Covid-19 salgının giderilmesine yönelik olarak ülkeler arasında tıbbi malzemelerin taşınmasına olanak verilmesi ve uluslararası kargo operasyonlarının korunması ve geliştirilmesi suretiyle Ülkemiz menfaatlerinin gözetilmesi açısından, hava taşıma işletmelerinin filolarında bulunan yolcu uçakları ile yolcu kabininde kargo taşınmasına yönelik gerekliliklerin belirlenmesi ve söz konusu gerekliliklerin yerine getirilmesi kaydıyla Genel Müdürlükten onay alınmadan operasyonları icra edilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 - Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği'nin 15 inci, 16 ncı ve 17 nci maddeleri kapsamında havayolu ile ticari faaliyette bulunmak üzere ruhsatlandırılmış hava taşıma işletmelerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - Bu Genelge; 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci ve 441 inci maddeleri ile 15/09/2017 tarihinde yayımlanan Uçuş Operasyonlarına Yönelik Usul ve Esaslar Talimatına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 - Bu Genelge'de geçen kısaltmalar:

- CSB: Kargo Koltuk Çantası'nı,
- ELT: Acil durum yer belirleme vericisini,

- c. IFE: Uçak içi eğlendirici sistemini,
- d. LIR: Yükleme Talimatı Raporu'nu,
- e. NOTOC: Kaptan Bilgilendirme Formu'nu,
- f. PBE: Koruyucu solunum teçhizatını,
- g. PSU: Yolcu servis birimini,
- h. SHT-FTL: 12/10/2015 tarihinde yayımlanan Uçuş ve Görev Süresi Sınırlamaları ile Dinlenme Gereklilikleri Talimatı'nı,
- ı. SHY-6A: 16/11/2013 tarihli ve 28823 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği'ni,
- j. QRH: Hızlı Referans El Kitabı'nı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar ve Uygulama

Risk analizi

MADDE 5- (1) Söz konusu operasyonlara yönelik olarak işletme tarafından asgari olarak aşağıdaki konuları içeren yer ve uçuş operasyonları için risk analizleri yapılır ve işletmenin yönetim sistemi kapsamında takip edilir:

- a. İşletmenin kargo taşımacılığı hakkındaki bilgi ve tecrübesi,
- b. Yanlış beyan edilmiş veya beyan edilmemiş veya gizli tehlikeli maddeler,
- c. Kargo sızıntısı/dökülmesi,
- d. Sabitlememiş/yanlış yüklenmiş kargo,
- e. Yanlış yükleme ve boşaltma sırası,
- f. Operasyonel ağırlık ve denge limiti aşımı,
- g. Yer personelinin kargo hazırlama ve yükleme yeterliliği,
- h. Uygun olmayan paketleme,
  - ı. Kullanılıyor ise, CSB kullanımı hataları.

Kargonun taşınması

MADDE 6 - (1) İşletici tarafından yolcu uçaklarının yolcu kabininde kargonun taşınmasında aşağıda listelenen hususlar yerine getirilmelidir:

- a. Kargoların yükleme ve boşaltma işlemleri, işletmenin yetkili personeli gözetiminde yapılmalıdır.
- b. LIR'da bildirildiği gibi yükleme sırasına uyulmalıdır.
- c. Yükleme ve sabitleme tamamlandıktan sonra, kapı kapatılmadan önce, tüm yükleme ve sabitleme işlemi yetkili personel tarafından kontrol edilmelidir.

- d. Yolcu kabininde sadece genel kargo, akma ve koku yayma riski olmayan kargo ve medikal kargo sınıfında yer alan yükler taşınır.
- e. Li-Ion bataryalı cihazlar (bilgisayarlar, tabletler, cep telefonları vb.) ve tehlikeli maddeler taşınmaz. Bu maddelerin yanlışlıkla yolcu kabinine yüklenmesini önlemek için işletme tarafından gerekli tedbirler alınmalıdır.
- f. Kargolar; yolcu koltukları üzerine, koltuk altı zemine ve baş üstü dolaplarına maksimum yük taşıma kapasitelerini aşmayacak şekilde yüklenmelidir:
1. Kargo ağırlığı, zeminin veya koltukların yapısal yükleme sınırları olan; koltuk üzeri kargo için koltuk başına 22,5 kg (50 lbs), aynı sıradaki 3'lü koltuk üzerine tek paket kargo yüklemesi yapılması durumunda 3'lü koltuk için 50 kg (110 lbs), koltuk altı zemin için koltuk başına 9 kg (20 lbs)'ı aşamaz. Koltuk altı zeminde kargo taşınabilmesi için kargonun hareket etmesini engelleyici şekilde koltuk altının tasarlanmış ve kargo koltuğun altına tamamen yerleştirilmiş olmalı, yükü sabitlemek için kullanılan malzemeler, yükün uçuş sırasında görsel incelenmesini engellememelidir.
  2. Kabin içerisinde kapalı yükleme alanlarına yerleştirilen kargolar, mandallı kapıların güvenli bir şekilde kapatılmasını önleyecek boyutta olmamalıdır.
  3. Yüklenen kargo nedeniyle basınç azaltma delikleri (depressurization vents) kapanmamalıdır.
- g. EASA onaylı özel koşullara sahip olması şartıyla, yolcu koltuklarında CSB taşınabilir. Bu durumda, CSB üreticisi tarafından sağlanan kurulum talimatları izlenmelidir.
- h. Tuvaletlere, mutfaklara (galley), koridorlara, acil çıkış bölgelerine, kabin ekibi dinlenme alanlarına, kargoların ileriye, yana veya yukarıya doğru hareketini kısıtlamayan veya maksimum yük taşıma kapasitesini belirten bir plakarta sahip olmayan bölümlere yükleme yapılamaz.
1. Yolcu kabinine şekilsel olarak uygun olmayan kargolar yüklenmemeli, keskin kenarları var ise de keskinlikten arındırılmalıdır.
- j. Kargo yerleşimi, acil durum teçhizatlarına ve sistemlerine erişimi engellemeyecek şekilde yapılmalıdır.
- k. Koltuklara yüklenen kargolar uygun şekilde sabitlenmelidir. Bu amaçla kullanılacak emniyete alma araçları; mevcut koltuğa, koltuk ana yapısına veya yapısal yük taşıma sınırlamalarına uygun olarak doğrudan kabin zemin koltuk raylarına takılmalı ve özellikle kargoların yukarı, ileri ve yana hareket etmelerini kısıtlamalıdır. Yükleme esnasında ağ kullanılarak sabitleme işlemi yapılabilir. Bu ağlar, (E)TSO onaylı olmalı ve bağlantı araçları dahil her türlü yük sınırlamalarına uyulmalıdır. Acil inişte, uçuş esnasında veya yerde, kargonun ağırlığı nedeniyle bu ağlarda oluşabilecek herhangi bir deformasyon, kabindeki diğer nesnelere temas için değerlendirilmeli ve acil tahliye yollarını veya acil durum ekipmanlarına erişimi engellemediği kanıtlanmalıdır.

- l. Her koltuğa yapılacak yükleme ve sabitleme işlemi sonunda, yüklenen kargoların yüksekliklerinin, koltuk sırt yüksekliğini aşmaması ve ikaz ışıklarının görünmesini engellememesi sağlanmalıdır. Yükleme işlemi öncesinde koltuklara giden elektriki gücün kesilmiş ve koltukların dik pozisyonda olması için gereken önlemler alınmalıdır.
- m. Kabin ekibinin uçuşun her safhasında kabinin her yerine erişimi sağlanmalıdır.
- n. Sorumlu kaptan pilot, tüm kargo içeriği hakkında, kargo manifestosu veya NOTOC veya ilgili diğer belgeler kullanılarak bilgilendirilmelidir.

Ağırlık ve denge hesaplamaları

MADDE 7 - (1) Ağırlık ve denge hesaplamalarında, koltuk, koltuk altı zemin ve baş üstü dolaplarına yüklenen kargoların ağırlıkları ile yolcu varsa İşletme El Kitabında belirtilen yolcu ağırlıkları kullanılır. Bu operasyon için ağırlık ve denge formu tasarlanmalıdır. Koltuk sırasına göre tasarım yapılamazsa, her bir yolcu kabin bölümüne yüklenen toplam kargo ağırlığının karşılığı olan eşdeğer yolcu sayısı dikkate alınarak ağırlık ve denge formu hazırlanabilir. Bu durumda, eşdeğer yolcu sayı hesaplamasında, standart yolcu ağırlığı 77 kg (170 lbs) baz alınır.

(2) Ayrıca; LIR, her kabin bölümünde bulunan yük miktarını ve yükleme/boşaltma işlemlerini içeren tüm bilgileri "özel talimatlar" kutusunda detaylı biçimde içermelidir.

SHT-FTL Gereklilikleri

MADDE 8 - Uçuşlarda görev yapacak uçuş ve kabin ekibi üyeleri, SHT-FTL Talimatı gereklilikleri kapsamında görevlendirilmelidir.

Ekip oluşumu

MADDE 9 - İşletme El Kitabı Bölüm A Altbölüm 4 veya Altbölüm 7 kapsamında belirlenen asgari uçuş ekibine ilave olarak, ilgili uçak tipine ilişkin kabin konfigürasyonu ve kabin ekibi normal/acil durum oturma yerlerine göre zemin seviyesindeki karşılıklı her bir çıkış çiftinden 1 (bir) kabin ekibi sorumlu olacak sayıda asgari kabin ekibi görevlendirilmelidir.

Operasyonel prosedürler

MADDE 10 - (1) Yer ve kargo personeline, uçuş ve kabin ekiplerine, bu operasyona özgü kuralları ve acil durumda yapılacakları (özellikle yangınla mücadele) belirten dokümanlar ve kontrol listeleri işletme tarafından hazırlanmalı ve ilgili el kitaplarında geçici revizyon olarak tanımlanmak suretiyle el kitabı sistemine girişi yapılmalıdır. Söz konusu dokümanlar veya kontrol listeleri; her bir uçuş öncesinde, uçuş sırasında ve inişten önce, kargonun uygun şekilde yerleştirilmesine, yüklenmesine ve sabitlenmesine ilişkin ayrıntıları içermelidir.

(2) Kabin ekibinin yangınla mücadele prosedürü bu operasyon tipine ve bu Genelge'nin 9 uncu maddesi gereği belirlenen kabin ekibi sayısına göre özel oluşturulmalıdır.

(3) Bu operasyon kapsamında, kabin ekiplerinin kapı açma/kapama, tahliye, pilot inkapasite, steril kokpit vb. usulleri yeniden belirlenmesi gereklidir.

Teçhizat

MADDE 11 - (1) İşletmenin uçak tipine ilişkin bakım el kitabı gerekliliklerine göre tüm duman ve yangın detektörlerinin faal olması gereklidir.

(2) Eğlence sistemleri, koltuk güç sistemleri, kullanılmayan mutfak sistemleri ve diğer ısı üreten sistemler devre dışı bırakılmalı ve teknik kayıt defterine uygun girişler yapılmalıdır. Asgari olarak; uçuş öncesi, kargo taşınması yapılacak olan kabin bölgesinde yer alan koltukların ve varsa IFE sigortaları "OFF" konuma alınmalıdır.

(3) Kargonun taşındığı kabin alanlarındaki ilave oksijen sistemleri, herhangi bir açıklık bırakmadan PSU kanallarından çıkarılmalı veya devre dışı bırakılmalı veya test konumuna alınmalıdır.

(4) Kabin içerisinde bulunan taşınabilir oksijen tüpleri (POB) ve koruyucu solunum teçhizatı (PBE); kabin ekibi istasyonlarının yeri, kabin ekibi istasyonlarının kabin ekibi tarafından kullanım durumu, kargonun kabin içerisindeki dağılımı, kabin ekibinin olası yangın riskine karşı teyakkuza geçmesi gibi unsurlar dikkate alınarak yapılacak risk değerlendirmesi sonucunda kargonun taşındığı kabin alanlarından tamamen kaldırılmalı ya da sadece kargo taşınan kabin alanları içerisinde bulunan ve görevli kabin ekibi tarafından kullanılan kabin ekibi istasyonlarında bulundurulmalıdır.

(5) Hava aracındaki kişiler için gerekli olmayan, ELT'ler de dahil olmak üzere, lityum bataryalar içeren taşınabilir cihazlar, kargonun taşındığı kabin alanlarından çıkarılmalıdır.

(6) Havalandırma ve basınçlandırma sistemleri, kabin içinde taşınan yükün niteliği, kabin ekibinin sayısı ve dağılımı ve bu sistemlerin işlevselliğini gerektiren acil durum prosedürleri dikkate alınarak ayarlanmalıdır.

(7) Yangın ile mücadele kapsamında, kabin ve kokpit dinlenme alanları ile kokpit hariç olmak üzere, kabin yükleme planına ve kabin ekibinin oturma pozisyonuna göre taşınabilir yangın söndürücü sayısı ve yerleri net olarak belirlenmelidir.

(8) Her bir kabin ekibi üyesi için PBE sağlanmalıdır. Bu teçhizat, kabin ekipleri tarafından uçuş esnasında gerçekleştirilen kontrol esnasında taşınmalıdır.

(9) Uygun koruyucu giysiler (örneğin, yangın eldivenleri, vb.), ekip üyesi istasyonlarının bitişiğine depolanmalıdır.

(10) Yolcu konfigürasyonunda kullanılan standart emniyet ve acil durum ekipmanları uçakta bulundurulmalıdır. İlave acil durum ekipmanı ihtiyacı, taşınacak kargo (örneğin; tahmini yangın sınıfı), mevcut ekipman ve operasyon tipi dikkate alınarak değerlendirilmeli ve yerleri belirlenmiş olmalıdır.

Yolcu taşınması

MADDE 12 - (1) SHY-6A Yönetmeliği'nin 17 nci maddesi kapsamında sadece yük taşımacılığı yapmak üzere ruhsatlandırılmış hava yolu işletmelerinin filosunda bulunan uçaklarda, yolcu koltuğunun bulunması durumunda, bu işletmeler tarafından icra edilecek uçuşlarda, sadece Devlet görevlileri ve Devlet görevi kapsamındaki kişiler ile ilgili Bakanlık veya Kamu kurumlarından seyahatine izin verilmiş olanlar, uçuş öncesinde, uçuş esnasında ve Ülkeye dönüşlerinde Sağlık Bakanlığı tarafından öngörülen sağlık tedbirlerinin uygulanması kaydıyla uçurulabilir. Bu durumda, bahsi geçen kişilere, uçuşta görevli pilotlar tarafından, kullanılması muhtemel emniyet ve acil durum teçhizatlarının ve acil durum çıkışlarının kullanımını gösteren bir emniyet bilgilendirmesi yapılmalıdır.

(2) SHY-6A Yönetmeliği'nin 15 inci ve 16 ncı maddeleri kapsamında yolcu ve yük taşımacılığı yapmak üzere ruhsatlandırılmış hava yolu işletmelerinin filosunda bulunan yolcu uçaklarının yolcu kabininde kargo taşınan uçuşlarda ticari yolcu taşınması durumunda, yolcu taşınmasına yönelik yayımlanmış ilgili mevzuat hükümleri de geçerlidir. Ticari veya ticari olmaksızın yolcu taşınırken, yolcuların taşındığı koltukların üzerinde bulunan ilave oksijen sistemleri, PSU kanallarından çıkarılmamalı veya devre dışı bırakılmamalı veya test konumuna alınmamalıdır. Aksi takdirde, yolcu taşınması yapılamaz. Ticari olmayan yolcu taşınması ile ilgili hususlar işleticinin ilgili el kitaplarında geçici revizyon olarak tanımlanmak suretiyle el kitabı sistemine girişi yapılmalıdır.

Ekip üyesi görev ve sorumlulukları

MADDE 13 - (1) Gerçekleştirilecek uçuş veya uçuş serilerinden önce, sorumlu kaptan pilot tarafından uçuşta görevli ekip üyelerine, gayri faal ekipman ve normal olmayan durumlarda da dahil olmak üzere uçuş için gerekli ilave bilgiler ile operasyon tipine yönelik uçuş öncesi briefing verilmelidir.

(2) Uçuş ekibi üyeleri, kabinde bir duman veya yangın durumunda, kokpite duman girme olasılığını azaltmak için QRH'de bulunan ilgili prosedürlerine aşına olmalıdır.

(3) Kabin ekibinin görev ve sorumlulukları açıkça belirlenmelidir.

(4) Bu Genelge'nin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kapı kapatıldıktan sonra, taşınan kargonun; uçuş esnasında, iniş öncesinde ve sorumlu kaptan pilot tarafından talep

edildiği durumlarda, bu Genelge gerekliliklerine göre uygun bir biçimde yüklenerek yerleştirildiğine, sabitlendiğine, bu durumun korunduğuna emin olmak için kabin ekibi tarafından azami 30 dakikalık aralıklarla gerekli kontroller yapılmalıdır.

(5) Bu Genelge'nin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen uçuş öncesi kontrol ile kabin ekibi tarafından iniş öncesi yapılan kontrol kayıt altına alınmalıdır.

(6) Kabin ekiplerine, kargonun emniyetli bir şekilde bağlandığına ilişkin yöntemler ve araçlar hakkında bilgilendirme yapılmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Raporlama

MADDE 14 - Bu Genelge kapsamında yapılan operasyonlara ilişkin durum raporları aylık olarak ve Genelge kapsamındaki gerekliliğin sağlandığına ilişkin uyumluluk raporu, uodops@shgm.gov.tr e-posta adresine gönderilecektir.

Geçerlilik

MADDE 15 - Bu Genelge, 31.12.2020 tarihine kadar geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 16 - Bu Genelge, yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 - Bu Genelge hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

 e-imzalıdır
Bahri KESİCİ
Genel Müdür

Ek :

- 1 - Koltuklar üzerine yüklenen kargo örnekleri (1 sayfa)
- 2 - Kargo yükleme ve boşaltma için öneriler prosedürler (1 sayfa)

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : NKMVXCNG Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/shgm-ebys>

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No:128/A 06570 Maltepe / ANKARA

Telefon Nu.: (0 312) 203 60 00, Belgegeçer Nu.: (0 312) 212 46 84

Kep Adresi: shgm.gelen@hs01.kep.tr İnternet adre7s/i:7

Bilgi için:Ali Osman YAMAN
Müdür V.
Telefon No:(312) 203 61 77

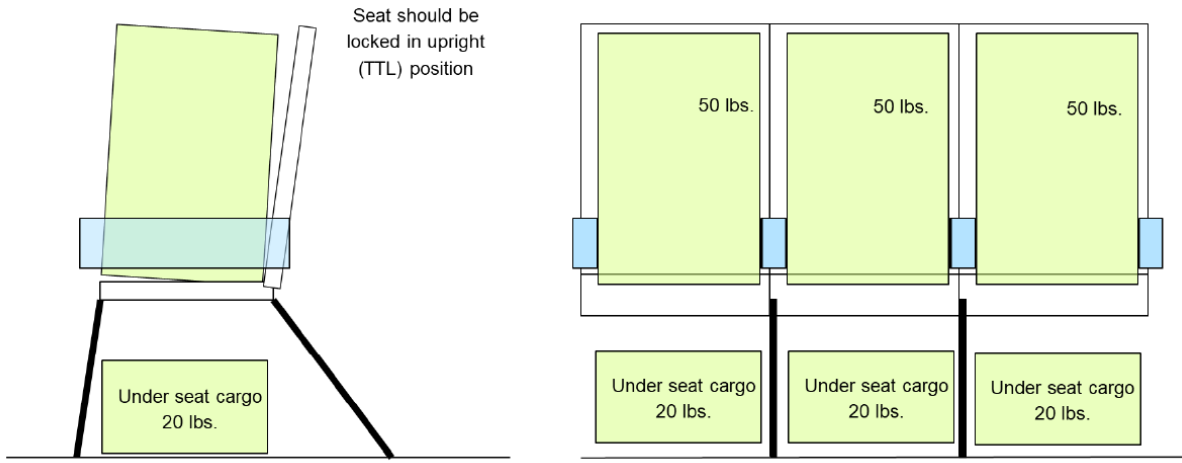

EK-1

KOLTUKLAR ÜZERİNE YÜKLENEBİLİR KARGO ÖRNEKLERİ

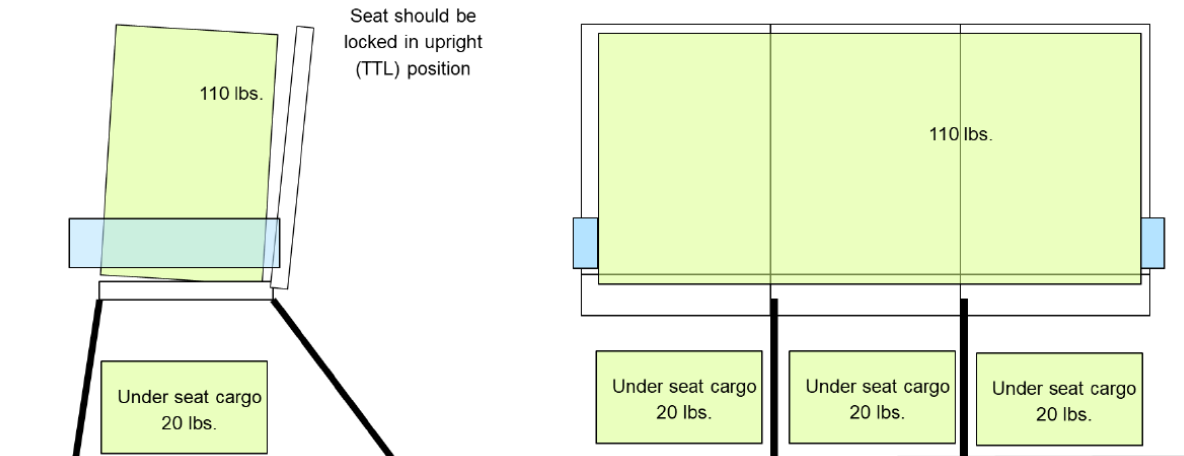
Maksimum 3 kutu (koltuk başına 1 kutu) için koltukta kargo taşıma limiti= 22,5 kg (50 lbs)

Maksimum kargo yüksekliği koltuk sırtlığının üst kısmından daha yüksek olmamalı

Maksimum 1 kutu (3 koltuk başına 1 kutu) için koltukta kargo taşıma limiti= 50 kg (110 lbs)

Maksimum kargo yüksekliği koltuk sırtlığının üst kısmından daha yüksek olmamalı

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼
UçuŖ Operasyon Daire BaŖkanlıĐı

EK-2

KARGO Y¼KLEME VE BOŖALTMA İÇİN ÖNERİLEN PROSED¼RLER

AŖaĐıda önerilen prosed¼r bir örnektir. Önerilen yükleme/boŖaltma sırası, uçak tipine bağlıdır.

Y¼kleme sırası:

- İlk olarak, alt ön kargo bölmesini yükleyin
- Ardından, kabin bölümünü önden arkaya yükleyin
- Son olarak, alt merkez/arka kargo bölmelerini (kanadın arka alt bölmesi) yükleyin

BoŖaltma sırası:

- Y¼kleme sırasının tersi